

Bilag

Hørings svar til de enkelte forslag i udkast til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

KL har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte forslag:

Forslag til nr. 2 og nr. 4

- om samtale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at tale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

Trods det nævnte forslag er det fortsat et krav, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre en samtale med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse. Dette gælder dog ikke, som der står i forslaget, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelsen af den børnefaglige undersøgelse.

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det nu klart og tydeligt fremgår af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen skal tale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Dog er det for KL vanskeligt at se, hvordan kommunerne kan overholde lovgivningen, når der både er et krav om en børnesamtale ved den børnefaglige undersøgelse, og et krav om en børnesamtale inden der træffes afgørelse.

Det følger ikke af forslaget, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen kan springe den lovpligtige samtale med barnet eller den unge over ved den børnefaglige undersøgelse og i stedet tale med barnet eller den unge inden afgørelsen. Dette vil i forbindelse med en eventuel praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen betyde, at kommunerne kommer ud med fejl, hvis ikke de har gennemført en samtale med barnet i forbindelse med den børnefaglige

Den 28. januar 2013

Sags ID: 1591395

Dok.ID: 1591395

JBS@kl.dk

Direkte 3370 3276

Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3276

www.kl.dk

Side 1/10

undersøgelse, men i stedet har valgt at tale med barnet eller den unge inden afgørelsen.

Forslag til nr. 5

- Etablering af Børnehuse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at benytte Børnehuse til undersøgelse af børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelserne i regionen til efter aftale at oprette et Børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

KL's bemærkninger

Børnehusets målgruppe

I bemærkningerne til forslaget fremgår, at målgruppen for Børnehuset er børn og unge til og med 17 år, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom, samt deres nærmeste omsorgspersoner.

KL undrer sig over, at også barnet og den unges nærmeste omsorgspersoner er en del af målgruppen. Det er vel næppe således, at barnets eller den unges nærmeste omsorgspersoner kan benytte Børnehuset på egen hånd. KL vil foreslå, at målgruppen alene er børn og unge til og med 17 år. Efterfølgende bør der stå, at det også, i det omfang barnet eller den unges forældre eller andre nære omsorgspersoner har brug for akut krisehjælp, vil være muligt at yde hjælp til denne personkreds i Børnehuset.

Inddragelse af Børnehuset

I bemærkningerne til forslaget forsøges formuleret eksempler på overgreb, som ikke skal løses med inddragelse af Børnehuset.

KL vil anbefale, at lovgiver afholder sig fra at komme med eksempler på situationer, som ikke er omfattet af de nye bestemmelser. Eksemplet som er nævnt i bemærkningerne handler om vold i nattelivet mellem to jævnaldrende. I sådan en sag vil der kunne være tale om en indsats både fra de sociale myndigheder og politiet, og sagen vil dermed kunne være omfattet af Børnehuset. KL vil anbefale, at det alene bør være en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Kontakt til Børnehuset

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde bør kontakte Børnehuset med henblik på at advisere huset om den forestående sag.

KL vil anbefale, at det i bemærkningerne nævnes, at der kan være særlige tilfælde, hvor det kan være hensigtsmæssigt at møde op direkte i Børnehuset med barnet eller den unge uden forudgående kontakt.

KL vil også anbefale, at det i bemærkningerne fremgår, at et barn eller en ung selv kan henvende sig til Børnehuset.

Præcisering af begrebet "undersøgelse"

I bemærkninger til forslaget fremgår det, at "der skal foretages en undersøgelse af barnet eller den unges forhold," og at undersøgelsen foretages som en del af den børnefaglige undersøgelse".

KL vil anbefale, at det i lovteksten og bemærkninger præciseres, hvilken undersøgelse, der henvises til, fx om det er den børnefaglige undersøgelse, en psykologisk undersøgelse, politiets undersøgelse eller den lægefaglige undersøgelse.

Præcisering af hvornår en sag opstartes i Børnehuset

I bemærkningerne fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal foretage en undersøgelse af barnets eller den unges forhold ved benyttelse af det Børnehuset, som kommunen er tilknyttet.

KL vil anbefale, at det præciseres, hvornår en sag opstartes i Børnehuset. Med lovgivers formulering i lovteksten og i bemærkninger kan det tolkes, som om, at det først er, når det er besluttet, at der skal opstartes en børnefaglig undersøgelse. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det er muligt at benytte Børnehuset i forbindelse med vurdering af underretningen, da der er i denne fase er stor usikkerhed om, hvordan sagen vurderes, håndteres og koordineres.

"Parallel" udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at den børnefaglige undersøgelse skal udarbejdes parallelt med forløbet i Børnehuset.

KL vil anbefale, at den børnefaglige undersøgelse udarbejdes i sammenhæng med forløbet i Børnehuset. Med lovgivers formulering, formenes man til at tro, at den børnefaglige undersøgelse og forløbet i Børnehuset ikke har noget med hinanden at gøre.

Finansiering af Børnehusene

I hverken lovtekst eller bemærkninger til forslaget fremgår det hvorledes Børnehusene konkret skal finansieres.

KL vil anbefale, at det både i lovteksten og i bemærkninger kommer til at fremgå tydeligt, hvad der finansieres via den objektive finansiering, og hvad der kan være hensigtsmæssigt at finansiere via taksten.

"Faste" samarbejdsaftaler

I bemærkningerne til forslaget fremgår, at Børnehusene skal indgå "faste" samarbejdsaftaler.

Det er uklart hvad der menes med "faste" samarbejdsaftaler. KL vil derfor foreslå, at der alene skrives indgåelse af samarbejdsaftaler. Hvis lovgiver ønsker at fastholde "faste" samarbejdsaftaler, bør det præciseres hvad der menes med "fast".

Kontakten til anklagemyndigheden

Det ønskes præciseret, hvorvidt det er politiets opgave at varetage kontakten til anklagemyndigheden, forsvarer og evt. dommer i forbindelse med afhøringerne. Eller om denne opgave påhviler Børnehuset.

Akutberedskab

Det fremgår ikke tydeligt af hverken lovtekst eller bemærkninger til loven om det forventes, at Børnehusene har et akutberedskab.

Af hensyn til kommunernes drift og organisering bør det tydeligt fremgå, om det forventes, at Børnehuset har et akutberedskab i weekender, ferier/helligdage, nætter osv.

Mulighed for uden samtykke at tage barnet eller den unge med i børnehuset

Det fremgår ikke tydeligt af forslaget, om kommunen i de situationer, hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke, kan hente barnet eller den unge og tage det med i børnehuset.

KL vil anbefale, at der skabes en klar hjemmel for kommunen til, at tage ud til familiens bolig og tage barnet eller den unge med til børnehuset, i de tilfælde hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke til, at der tages hånd om barnet eller den unge.

Sundhedsfaglige undersøgelser

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at de lægefaglige og retsmedicinske undersøgelser ikke vil foregå i Børnehuset, men at disse vil skulle foregå på retsmedicinsk institut eller de højt specialiserede sygehusafdelinger.

KL vil anbefale, at også de kliniske lægefaglige og retsmedicinske undersøgelser foregår i Børnehuset. Sundhedspersonalet bør udføre så meget af den

sundhedsfaglige indsats i Børnehuset som overhovedet muligt. Netop for at sikre, at barnet eller den unge ikke skal løbe spidsrod mellem flere instanser. Hovedargumentet for at etablere et Børnehus er, KL bekendt, at samle alle myndigheders undersøgelser fysisk det samme sted, så barnet og den unge ikke skal flere steder hen.

Politiets afhøring af barnet eller den unge

Det bør fremgå tydeligt, at politiets afhøring af barnet eller den unge i alle tilfælde vil foregå i Børnehuset. Dette bør være uafhængigt af om barnet eller den unge er over eller under 12 år. KL kan forstå, at der rundt i landet er en del forvirring om dette. Nogle politikredse har blandt andet tilkendegivet, at når det drejer sig om afhøring af børn og unge over 12 år, vil afhøringen foregå i politiets lokaler. Hvorimod, når det handler om børn under 12 år, hvor der skal finde en videoafhøring sted, vil afhøringen ske i Børnehusets lokaler.

KL vil foreslå, at det i bemærkningerne til forslaget kommer til at fremgå, at afhøringen af barnet eller den unge altid skal foregå i Børnehuset uanset om barnet eller den unge er over eller under 12 år, og uanset om der er tale om videoafhøring eller ej. Det er vel hele hensigten med Børnehuset, at det hele samles et sted, så barnet eller den ikke skal frekventere flere steder.

KL mener, det er væsentligt, at få klarlagt helt konkret i bemærkningerne til forslaget hvad, hvor og hvordan der samarbejdes i og omkring Børnehuset, så der ikke efterfølgende opstår misforståelser, og parterne hver i sær foranlediges til at fortolke sig frem til, hvad der skal gælde i den konkrete situation.

Forslag til nr. 8

- Anbringelse med henblik på adoption i en plejefamilie

I forslaget tydeliggøres det, at anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt skal ske til en plejefamilie, som er indstillet på at adoptere et barn eller ung.

Det fremgår blandt andet af forslaget, at plejefamilier til adoption kan rekrutteres ved, at kommunalbestyrelsen retter henvendelse til Adoptionsnævnet, som er dem, der skønner, om der er adoptanter, der er egnede til opgaven. Det er også Adoptionsnævnet der foretager matchningen mellem barnet eller den unge og adoptanten. I sammenhæng hermed, skal kommunalbestyrelsen vurdere familiens egnethed som plejefamilie, og familien skal godkendes som plejefamilie efter servicelovens regler.

KL's bemærkninger

KL undrer sig over denne konstruktion. KL vil foreslå, at det er kommunalbestyrelsen der alene foretager matchningen mellem barnet eller den unge og adoptanten. Særligt fordi det er kommunalbestyrelsen, der via sin børnefaglige undersøgelse af barnet har det reelle kendskab til, hvad der forventes at være til stede hos adoptanten for at denne kan tage tilstrækkeligt vare på barnet.

Hvis der ikke foretages det rette match mellem barn og adoptant, vil der kunne ske det, at kommunalbestyrelsen i sidste ende kan komme til at skulle iværksætte en række foranstaltninger, fordi det viser sig, at barnet har brug for anden støtte end den, adoptanten er i stand til at give.

Kommunalbestyrelsens mulighed for at matche barn og adoptant er også vigtig fordi, det er kommunalbestyrelsen, der skal godkende familien som plejefamilie. Der kan være risiko for, at Adoptionsnævnets valg af adoptant ikke er en adoptant, som kommunalbestyrelsen kan godkende som plejefamilie. Som KL ser det, pålægges myndighederne her et dobbeltarbejde, som i sidste ende kan være til skade for barnet.

Endelig vil KL bemærke, at adoptanten, der skal godkendes som plejefamilie, vel i sagens natur bør godkendes som konkret egnet til et konkret barn. Sådan som lovbemærkningerne er udformet kan man formenes til at tro, at adoptanten kan godkendes af en af de fem tilsynsmyndigheder som generelt egnet. Dette er vel næppe hensigtsmæssigt.

Forslag til nr. 9-10

– beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær

Med forslaget understreges det, at kommunen i forbindelse med samvær skal have et særligt fokus på at beskytte barnet eller den unge mod nye overgreb i de sager, hvor der er viden eller mistanke om overgreb. Således skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om enten afbrydelse eller fastsættelse af overvåget samvær i overgrebssager, når der mistanke om, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, har begået overgreb mod barnet eller den unge.

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det nu præciseres, at der altid i samværsager skal være fokus på barnets eller den unges tarv. KL ser det også som positivt, at kommunalbestyrelsen inden der træffes afgørelse om samvær er forpligtet til at sikre, at der skal afholdes en samtale med barnet eller den unge.

KL mener det er helt essentielt, at der tales med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelse om samvær. Dog bør der efter KL's opfattelse laves en selvstændig hjemmel for denne samtale, således at det i alle tilfælde er et

krav for kommunen at samtale med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelse om samvær. Også i de tilfælde, hvor kommunen allerede har gennemført en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Som forslaget er formuleret nu, kan samtalen undlades, hvis der i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse allerede er talt med barnet eller den unge.

Forslag til nr. 11

-om børn og unge-udvalgets afgørelse om samvær

Der er alene tale om en præcisering som følge af forslaget om beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær med forældre eller andre personer i barnets eller den unges netværk.

KL's bemærkninger

Umiddelbart må der være noget galt med den nye lovtekst. Børn og unge-udvalget kan vel næppe træffe afgørelse om afgørelser. Der bør vel i stedet stå ”overvåget samvær eller afbrydelse af forbindelsen til forældre eller netværk, jf. § 71, stk. 3, 4 og 5,”

Forslag til nr. 13

-om fagpersoners skærpede underretningspligt

Med forslaget udvides den skærpede underretningspligt til også at omfatte tilfælde, hvor et barn eller en ung undlader at opfylde undervisningspligten eller har et ulovligt skolefravær. Forslaget har til hensigt at skærpe opmærksomheden på de tilfælde, hvor et bekymrende ulovligt skolefravær kan skyldes bagvedliggende sociale problemer.

KL's bemærkninger

KL ser det som positivt, at det i bemærkningerne til lovteksten nu fremgår, at den, der underretter, ikke skal fortage en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne opnå særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. KL ser det i den forbindelse også positivt, at lovgiver har valgt at tage denne formulering ud af lovteksten. Vurderingen af om barnet eller den unge har behov for særlig støtte er ene og alene kommunalbestyrelsens ansvar.

KL kan se af lovteksten, at lovgiver har valgt at tage den nuværende formulering om ”vold eller andre overgreb” ud af den nye bestemmelse. Således fremgår det nu, at den skærpede underretningspligt træder i kraft, hvis et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

KL vil foreslå, at der skabes overensstemmelse mellem straffelovens termer om overgreb og vold og servicelovens formuleringer om samme. Således vil KL foreslå, at servicelovens § 153, stk. 1, nr. 4, bringes i overensstemmelse med straffelovens regler, så der som i nuværende servicelov står, ”at et barn

eller ung under 18 år har været udsat for vold eller overgreb.” Se også KL’s generelle bemærkninger til lovforslaget.

Forslag nr. 16

- om videregivelse af oplysninger om sagens videre færd til underretteren

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen blandt andet til, på eget initiativ, at videregive oplysninger til underretteren. Herudover kan kommunalbestyrelsen efter forslaget som noget nyt, orientere den, der har foretaget en underretning efter servicelovens § 153, om, hvilken type foranstaltning, der er iværksat samt længden heraf.

KL’s bemærkninger

Videregivelse af oplysninger til alle der underretter efter servicelovens § 153

KL vil blot for en god ordens skyld bemærke, at der er rigtig mange underretninger, og at antallet er stigende. Som lovteksten er formuleret, fremgår det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at videregive oplysninger til alle, der underretter efter servicelovens § 153 (fagpersoners pligt til at underrette). Det er ganske mange tilbagemeldinger om, hvorvidt der er sat en undersøgelse eller en foranstaltning i gang. Og det gælder uanset om der er igangsat noget, eller der ikke er. Administrativt er det meget tungt. Dertil kommer, at det ikke i alle tilfælde er væsentligt for underretteren at få denne viden. Det vigtigste må være, at underretteren, i det omfang han/hun har en interesse i det, kan få denne oplysning.

I bemærkningerne fremgår det videre, at videregivelsen ikke reguleres nærmere i forhold til, hvordan og på hvilket tidspunkt, videregivelsen bør ske. KL undrer sig over, at lovgiver, trods sidstnævnte sætning, efterfølgende skriver, at videregivelsen skal foregå ”indenfor rimelig tid” fra modtagelsen af underretningen. Hvad mener lovgiver med ”indenfor rimelig tid”, hvor lang tid er det?

KL vil foreslå, at den nugældende bestemmelse, hvor kommunalbestyrelsen videregiver oplysninger efter anmodning fra underretteren, videreføres i den form, den har nu. På den måde undgås det tunge administrative arbejde, der er forbundet med den nye bestemmelse, og det undgås, at der opstår et besynderligt tovtrækkeri om den tidsmæssige timing for videregivelsen (læs: indenfor rimelig tid).

KL’s bemærkninger

Kommunalbestyrelsens mulighed for ved underretning efter servicelovens § 153, at oplyse underretteren om, hvilken type og hvilken varighed den iværksatte foranstaltning har

Med forslaget får kommunalbestyrelsen ved underretning efter servicelovens § 153 mulighed for at oplyse underretteren om, hvilken type og hvilken varighed den iværksatte foranstaltning har.

KL mener det er væsentligt, at det er noget kommunalbestyrelsen ”kan” gøre, hvis det skønnes at være til gavn for barnet eller den unge. KL undrer sig derfor over, at der i bemærkningerne til loven, står at kommunalbestyrelsen ”skal” videregive disse oplysninger. Og videre står der, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at videregive disse oplysninger. Denne uoverensstemmelse mellem lovtekst og lovens bemærkninger bør der rettes op, så det tydeligt fremgår, at det er noget kommunalbestyrelsen ”kan” gøre, hvis det vurderes at være til gavn for barnet.

I bemærkningerne til samme bestemmelse fremgår, at det som udgangspunkt vil være fagpersoner i for eksempel dagtilbud, skole, sundhedspleje, som er omfattet af bestemmelsen. Og videre fremgår det, at en videregivelse af oplysninger om type og varighed af indsatsen ikke giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder i forhold til persondatalovens regler. Også fordi oplysningerne sker til ”en begrænset” kreds af modtagere.

KL vil foreslå, hvis lovgiver ønsker at afgrænse personkredsen, at denne afgrænsning klart og tydeligt kommer til at fremgå af lovteksten. KL ønsker ikke, at kommunerne kommer til at handle i strid med den øvrige lovgivning, hvis kommunen vælger at videregive oplysninger om type og varighed af foranstaltningen til underretteren, som måske og måske ikke, er omfattet af personkredsen.

I forslaget fremgår det videre, at der kun kan videregives oplysninger om indsatsens type og varighed, men at videregivelsen ikke må sige noget om det egentlige indhold af den iværksatte indsats samt om barnet eller den unges øvrige forhold.

KL har vanskeligt ved at se, hvorledes man kan oplyse om indsatsens type og varighed, uden også at fortælle noget om indholdet. KL vil derfor foreslå, at det præciseres og gerne med eksempler, hvad der menes med indsatsens type og varighed, så det undgås, at kommunerne kommer til at sige noget om indholdet i den iværksatte indsats.

KL's bemærkninger

Samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen

I forslaget stilles der krav om, at der altid skal gennemføres en samtale med barnet eller den unge umiddelbart efter modtagelsen af en underretning om overgreb. Det anbefales også i forslaget, at kommunen forud for gennemførelse af en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen, altid vurderer, om det vil være hensigtsmæssigt for samtalens gennemførelse at sørge for, at barnet eller den unge kender sin ret til at medbringe en bisidder til samtalen.

KL undrer sig over sidstnævnte anbefaling, idet servicelovens § 48 a om ret til bisidder alene er en hjemmel til for barnet eller den unge, at lade sig bistå af andre, hvis en sag behandles efter kapitel 11 i serviceloven. KL bekendt, er en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med underretningen endnu ikke blevet til en sag, der behandles efter kapitel 11 i serviceloven. Hvis intentionen er at barnet eller den unge skal have en bisidder med ved samtalen i forbindelse med underretningen, vil KL anbefale, at servicelovens § 48 a ændres i overensstemmelse hermed.

KL's bemærkninger

Uoverensstemmelse mellem lovtæst og forslægets bemærkninger

KL undrer sig over, at bemærkningerne til § 155 a ikke harmonerer med lovtæksten i § 155 a. I bemærkningerne til § 155 a forpligtes kommunalbestyrelsen til at "overveje, om en konkret sag skal genvurderes", hvis der indkommer en ny underretning. I lovtæksten derimod forpligtes kommunalbestyrelsen til at genvurdere sagen. Det er væsentlig om kommunen forpligtes til overveje om en sag skal genvurderes, eller om kommunen skal gå lige på og genvurdere uanset hvad. KL anbefaler, at lovtæst og lovtækstens bemærkninger har samme ordlyd.

Tilsvarende undrer KL sig over, at der ikke er overensstemmelse mellem lovtæksten i § 155 a, stk. 1, 2. pkt. og bemærkningerne hertil. I § 155 a, stk. 1, 2. pkt. fremgår, at en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen, skal deltage i genvurderingen af sagen. I bemærkningerne til samme fremgår, at kommunalbestyrelsen skal inddrage en anden eller andre personer i den myndighed, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen. Det betyder efter KL's opfattelse, at kommunalbestyrelsen ikke behøver at inddrage en "sagsbehandler", som det fremgår af lovtæksten, men kan vælge at medtage en anden fra den myndighed, der løser opgaver inden for området udsatte børn og unge. KL anbefaler, at lovtæst og lovtækstens bemærkninger får samme ordlyd. Kommunerne skal jo nødvendig komme ud med fejl i en eventuel praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen, blot fordi de ikke har inddraget en sagsbehandler men har benyttet sig af en anden relevant person, med anden stillingsbetegnelse.